

Den lille røde trolde



Af Dorte Karrebæk
Forlag Gyldendal 2015

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se ”Huskesedler til oplæsning” i faghæftet.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi ift. den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen, men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den. Det kan I gøre, ved at de møder og bruger bøgernes ord og begreber gennem sanselige aktiviteter og dialog.

- Vær opmærksom på at sætte ord på forskellige følelser. Hjælp børnene med at genkende egne og andres følelser i hverdagen, fx når de siger farvel til mor og far, når I spiser, på puslebordet, på legepladsen, og når noget bliver væk eller går i stykker. Husk selv at være tydelig i din mimik og gestik.
- Tag på skovtur, og se på træer, blomster og dyr.
- Leg boldlege, da bogen bl.a. handler om, at den blå bold bliver væk.



Sprogstrategi

Børn i 1-3-årsalderen opdager verden gennem deres sanser og følelser. Børn har brug for at se, høre, røre og gøre. Deres motivation for at lære sprog kommer, når de er nysgerrige, følelsesmæssigt påvirkede og bruger deres fantasi samtidig med, at de oplever nærvær med kendte og engagerede voksne. De vil fx elske at ”finde” deres voksen under et tørklæde.

Gode ord

Begrebet "ord" er abstrakt for børn under tre år. Brug ordene i sammenhæng frem for at spørge børnene, om de kender bestemte ord. De gode ord er karakteriseret ved, at de kan konkretiseres, visualiseres og/eller dramatiseres.

1. Rød

Gå på rød-jagt og find alle mulige røde ting. Lad børnene erfare, at farven rød kan være forskellig fx lyserød og mørkerød.

2. Forfra/bagfra

De yngste børn: Rør ved børnene, så de kan mærke ordet på egen krop. De større børn: Lad børnene vise, hvordan de står foran fx et bord, bagved en stol.

3. Fra den ene side/fra den anden side

Konkretiser ved at røre ved børnene. Lad dem stå foran spejlet og vise den ene og den anden side. Ordene egner sig også fortræffeligt til brug på puslebordet og i garderoben.

4. Øjne

Lad børnene se deres egne øjne i et spejl. Se og sammenlign jeres øjne. Hvilken øjenfarve har I?

5. Blank

Visualiser ordet, og gå på jagt efter blanke ting.

6. Snegl

Gå ud og led efter snegle med og uden hus. Se på farver og størrelser.

7. Passe på

Vurdér, om det er muligt at tale med børnene, om de har noget, som de skal passe godt på fx en sovebamse. Dramatisér ved at bære forsigtigt på noget skrøbeligt eller ved at kaste noget HØJT op, så det bliver væk.

8. Låne

Konkretiser ordet ved at børnene låner hinandens legetøj og giver det tilbage. Brug også vendingen "tak for lån".

9. Sorte, hvide, gul, blå, grønne

Det er vigtigt at vurdere, hvordan der skal arbejdes med ordene. Begynd med farven rød (jf.1), og inddrag derefter bogens andre farver.

10. Rullede

Kropsliggør ordet ved at lade børnene rulle sig sammen og trille ned ad en skrå pude eller bakke.



Spørgsmål til en lille bogsamtale

Stil åbne og tilpassede spørgsmål, som udfordrer børnene på deres udviklingsniveau. Lad børnene fortælle frit, hvis de formår det. Nogle børn kan have brug for at pege på bogens illustrationer som svar på spørgsmål. Husk gode pauser mellem spørgsmålene. Lad også børnene stille dig spørgsmål.

- Den lille røde trolde og sneglen bliver venner. Hvem er din ven?
- Hvordan ser du ud, når du er glad?
- Hvordan ser du ud, når du er ked af det?
- Bolden er "pist væk". Hvad synes du, sneglen kunne gøre for at gøre den lille røde trolde glad igen?
- Hvem er størst? Den lille røde trolde eller den gule snegl?
- Hvad kan du godt lide at bruge en bold til? Fx kaste, gribe, trille, gemme, lede, blive masseret med?



Samtale om illustrationer

- Kig nærmere på den lille røde trolde. Hvad har den, som vi ikke har? Hvor sidder dens ører? Hvor mange tænder har den?
- Kig på illustrationen fra skoven, og gå ud og led efter mælkebøtteblade og blomster. Spørg børnene, hvad de ellers kan se på illustrationen. Se på, og tal om svampene, edderkoppen, edderkoppespindet og ormen.
- Se på og tal om dyrenes, træernes og fluesvampens ansigtsudtryk.
- Find de sider, hvor der er skygger.

LæseLeg derhjemme

Klip en lille rød trolde til hvert barn, som forældrene får med hjem med en opfordring til at lade børnene fortælle, hvad trolde har oplevet.

Bed forældrene om at give barnet noget rødt på. En rød stribe på strømpen er ok.

Bøger jeg kender-bog

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden
2. Giv bogen stjerner
3. Tegn en tegning



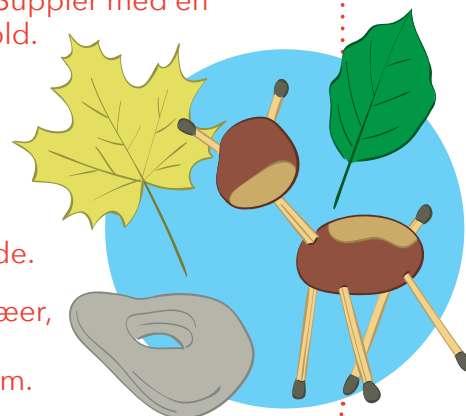
Musikalske aktiviteter

- Syng: *Oppe i Norge*. Lav evt. kopier af bogens trold i tre størrelser, og visualisér sangen med Troldefar og Troldemor og lille Olle-Bolle.
- Syng: *Trolden i æsken*. Visualisér sangen ved at lime en lille rød trold i en skotøjsæske.
- Syng: *Trille, trille bolden hen til én, jeg godt kan li'*. Alle sidder i rundkreds og skiftes til at trille en bold til hinanden.



Kreative aktiviteter

- Dramatisér bogen med trolden og sneglen som stangdukker. Supplér med en blå og en gul tennisbold. Tegn sneglens ansigt på den gule bold.
- Skab en skovvæg. Lad børnene rive blade af grønt papir, klip den røde trold og den gule snegl, og lad dem gå tur i deres skov. Flyt dem gerne fra dag til dag (ovenpå, nedenunder, ved siden af, bagved osv.)
- Brug fingermaling eller stort farvekridt, og mal bolde eller trolde.
- Tag et kamera med på skovtur. Lad børnene tage billeder af træer, blomster, svampe, edderkoppespind, snegle eller andre dyr i skoven. Vis dem til de andre børn og voksne, når I kommer hjem.



Ideer til leg

- Leg troldeleg: "1, 2, 3, ... 11, 12 - der kom en trold, og den var ..." Alle sidder på hug og klapper i gulvet, mens de tæller. Derefter dramatiseres trolden. Lad børnene vælge, om trolden skal være stor, lille, tyk, tynd, glad, ked af det, sur m.m.
- Lav en boldkasse med bolde i forskellige farver, størrelser og materialer. Leg boldlege ved at trille, kaste, gribe, gemme og lave bold-massage.
- Gem børnene og de voksne på skift under et rødt silketørklæde, så de føler, at de er "pist væk". Syng på melodien *Tommefinger*, fx: "Lille Lukas, lille Lukas, hvor er du?" Tæl: "1, 2, 3 BØH" og syng "Der var du, der var du, goddag, goddag, goddag."
- Fang hinandens skygge. Mål den længste, korteste, tykkeste og tyndeste skygge.